

Carl-Johan Bernelid

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till ny taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn enligt miljöbalken

Ärende

Ny taxa enligt miljöbalken för miljö- och hälsoskyddsnämndens miljöbalkstillsyn.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden antar förslag till ny taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn enligt miljöbalken, och överlämnar förslaget till kommunfullmäktige för fastställelse.

Bakgrund

Nu gällande taxa togs fram 2015 och började gälla under 2016. Under de år som gått har flera förändringar i lagstiftningen skett som gjort att nuvarande taxa inte kan användas fullt ut. Exempelvis saknas det koder i taxan som tillkommit under åren vilket gör att viss miljöfarlig verksamhet inte kan klassas och få en fast årlig tillsynsavgift. Istället får dessa timdebiteras vilket ger en högre avgift då allt arbete ska debiteras, även debiteringen. Taxan är med andra ord i stort behov av förnyelse. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram ett förslag till taxa. Den nu föreslagna taxan bygger på SKR:s förslag med vissa justeringar.

Inom Stockholms län finns det en samverkan mellan alla kommuners miljö- och hälsoskyddsnämnder och dess förvaltningar, Miljösamverkan Stockholms län (MSL). När SKR presenterade taxan ansågs den av MSL allt för odifferentierad i sina tidsfaktorer (den tid som beräknas åtgå för tillsyn) vilket föranledde att MSL hade ett projekt för att ”Stockholmsanpassa” taxan. Miljö- och stadsbyggnadskontoret har varit delaktig i detta arbete och under sommaren 2020 var arbetet klart. Det är framförallt ”Bilaga 2 – taxa för de fasta årliga tillsynsavgifterna” som justerats då ytterligare tidsintervall har lagts till i jämförelse med SKR:s modell. På det hela taget innebär MSL:s revidering av taxan att den är anpassad av och för länets kommuner och att tiden för samma typ av tillsyn i grunden är samma i alla kommuner.

Kontoret har därefter anpassat förslaget ytterligare till de förhållanden som

Carl-Johan Bernelid

råder i Danderyds kommun. Bland annat har tidsfaktorn justerats ner jämfört med MSLs modell utifrån vår lokala erfarenhet om hur lång tid tillsynen tar i praktiken.

Taxan är uppbyggd som en schablontaxa, det vill säga att tidsfaktorn är den genomsnittliga tiden för vad arbetet tar. Modellen har tillämpats för de fasta årliga tillsynsavgifterna och ansökningsavgifter sedan kommunerna i slutet av 1980-talet fick möjlighet att ta ut avgifter inom miljö- och hälso-skyddstillsynen. Den tillämpas även på andra taxeområdena såsom livsmedels-, strålskydds- och tobaksområdet med flera.

Flertalet av länets kommuner gör nu som Danderyd och går över till ny taxa under 2021.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning

Generellt gäller självkostnadsprincipen för alla kommunala taxor, det vill säga att de bara får täcka kommunens faktiska kostnader. De får aldrig ta ut mer än vad det egentligen kostar, ge vinstmarginal eller liknande. Det innebär att de båda delar som en taxa består av, tidsfaktorn och timavgiften, ska uppfylla detta krav.

För de respektive lagstiftningar som styr en kommunal taxa varierar det lite vad kommunen kan räkna in i taxan. Exempelvis är livsmedelslagens krav striktare än miljöbalkens.

En taxa består av en föreskrift som säger hur taxan ska tillämpas. Till denna föreskrift finns det ofta en eller flera bilagor som hanterar olika aspekter av verksamheten. Denna föreslagna taxa som bygger på SKR:s modell består av fyra delar:

- Taxebestämmelserna
- Taxebilaga 1: Avgifter för prövning och tillsyn enligt inom miljöbalkens område
- Taxebilaga 2: Fasta årliga avgifter för tillsyn inom miljöbalkens område (förskott)
- Taxebilaga 3: Timavgifter för tillsyn inom miljöbalkens område (efterskott)

I denna taxa föreslås principen att i tidsfaktorn inräknas ett uppföljande besök och arbetet som det medför förutom det ordinarie. Om det sedan visar sig att mer tillsynsarbete måste till, debiteras den extra tillsynen genom timdebitering.

Timavgiften

Den modell som finns för att räkna ut timavgiften är samma som för den nu gällande taxan för miljöbalktillsyn. Miljöbalkens timavgift utgör även

Carl-Johan Bernelid

timavgift för taxan enligt strålskyddslagen och lagen om sprängämnesprekursorer.

Timavgiften speglar den kostnad som en handläggare kostar per timme och inbegriper totala lönekostnader, lokalkostnader och andra kostnader.

Under framtagningen av förslag till ny taxa har en beräkning gjorts av timavgiften utifrån 2020 års bokslut och den visar att taxan ligger på rätt nivå. En kostnadspost som inte tagits med men som skulle kunna ingå i timavgiften är kostnader för miljöövervakning.

Även om timavgiftsbeloppet är samma måste timavgiften fastslås av kommunfullmäktige när en ny taxa fastställs. För att den ska vara i ungefär samma nivå som om miljö- och hälsoskyddsnämnden gjort den årliga indexuppräknings enligt PKV (Prisindex för kommunal verksamhet) som tas fram av SKR fyra gånger per år, har den timavgift som nu föreslås kommunfullmäktige uppräknats upp med PKV för maj månad 2021 med 2,1 procent. Den nya taxan ska gälla från och med 1 januari 2022 och timavgiften ska även den fastställas av kommunfullmäktige, nämnden kan därför inte göra en indexuppräkning gällande 2022. Kontoret har därför räknat upp nu gällande timavgift (1273 kr/tim) med PKV. Uppräkningen med 2,1 procent ger 1299 kronor och timavgiften för den nya taxan föreslås bli 1300 kronor per timma från och med 1 januari 2022.

Kontoret föreslår att tidigare delegation till miljö- och hälsoskyddsnämnden att årligen kunna indexuppräknas timavgiften enligt PKV för augusti månad, även ska gälla den nya taxan enligt 9 § i de föreslagna föreskrifterna.

Jämförelse timavgifter 2021:

Danderyd & grannkommuner	Danderyd	Lidingö	Sollentuna	Solna	Stockholm	Södra Roslagen	Vellinge	Lomma
Timtaxa miljöbalkstillsyn, kr/tim	1 273	1 380	1 400	1 364	1 230	1 240	1060	1176

Taxebestämmelser

Hur taxan ska tillämpas styrs genom en föreskrift som kommunfullmäktige antar då taxan fastställs. Den kan senare ändras av fullmäktige vid behov.

De taxebestämmelser som föreslås är i stort sett samma som det förslag som SKR har tagit fram, förutom att kontoret har gjort viktiga förtydliganden. Det är viktigt att bestämmelser är så tydliga det går.

Taxebilaga 1 - Avgifter för prövning och tillsyn enligt inom miljöbalkens område

Taxebilaga 1 gäller avgifter för ansökan, anmälan och tillsyn som inte omfattas av fasta årliga avgifter (förskott) enligt taxebilaga 2 eller timavgifter

Carl-Johan Bernelid

(efterskott) enligt taxebilaga 3. Avgiften baseras utifrån avgiftsnivåer. Avgiftsnivåerna bestäms utifrån ärendets komplexitet och tidsåtgång.

Förenklat kallas det prövningsavgifter. I denna taxa har de prövningar där god kännedom finns av omfattningen av arbetsinsatsen fått en fast avgift. De övriga, där varje ansökan och efterföljande prövning varierar, har fått en timavgift. Nackdelen med timavgift är att en taxa ska vara förutsägbar för sökanden men den ska naturligtvis också vara rättvis. Det är orimligt att ta en avgift som är för hög för sökanden likaså för kommunen om den är för låg. Genom information till sökanden av handläggaren kan ändå förutsägbarheten uppfyllas genom att handläggaren kan ge exempel.

Taxebilaga 2 – Fasta årliga avgifter för tillsyn inom miljöbalkens område

Taxebilaga 2 gäller avgifter för verksamheter med en fastställd prövningsnivå (A, B, C) miljöprövningsförordning (2013:251) och anmälningsskyldiga hälsoskyddsverksamheter enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) (H), eller miljöfarliga verksamheter (U) och hälsoskyddsverksamheter (UH) som ska ha återkommande tillsyn. Taxebilaga 2 är fast årlig avgift och förskottsbetalning.

Det finns fyra tillsynsnivåer som utgår ifrån prövningsförordningen som styr vilken klass olika branscher ska ha och om de ska söka tillstånd eller anmälas innan de kan starta verksamheten samt de som inte behöver detta. All typ av miljöfarlig verksamhet har en så kallad SNI-kod även de som inte omfattas av tillståndsplikt. Utifrån denna indelning görs sedan bedömning av vilken risk en verksamhet kan utgöra för miljön och hälsa. Detta görs av regeringen som beslutar om förordningen. Det finns fem grupper av verksamheter i taxan:

A och B = tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet

C = anmälningsskyldig miljöfarlig verksamhet

H = anmälningsskyldig hälsoskyddsverksamhet

U = miljöfarlig verksamhet som inte kräver tillstånd eller anmälan

UH = hälsoskyddsverksamhet som inte kräver anmälan

A och B är verksamheter som måste söka tillstånd att få bedriva miljöfarlig verksamhet. Mark- och miljödomstolarna (MMD) och miljöprövningsdelegationerna (MPD) hos vissa länsstyrelser är tillståndsmyndigheter för A respektive B verksamheter. I taxan redovisas dessa som A och B och staten har redan fastställt antal tillsynstimmar. Kommunerna är de som prövar en anmälan om att få bedriva miljöfarlig verksamhet. Dessa verksamheter är kommunen skyldig att särskilt bedriva tillsyn över inom dess miljötillsyn. I förordningen har dessa beteckningen C och de återfinns i taxan. De verksamheter som inte är tillstånd- eller anmälningsskyldiga har beteckningen U. Även om dessa inte behöver tillstånd eller en anmälan så

Carl-Johan Bernelid

omfattas de av många krav i miljöbalken och det är kommunen som är tillsynsmyndighet. Eftersom kommunen har tillsynen har de också möjlighet att bedöma om dessa behöver en regelbunden tillsyn. Om de behöver regelbunden tillsyn är praxis att de vid klassningen får en fast tillsynsavgift medan verksamheter med sporadisk tillsyn debiteras med timavgift.

Taxebilaga 3 – Timavgifter för tillsyn inom miljöbalkens område

Taxebilaga 3 gäller avgifter för verksamheter som saknar fastställd anmälnings- och tillståndspliktig nivå enligt miljöprövningsförordningen, miljöbalken, förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:808). Avgifter enligt taxebilaga 3 betalas i efterskott efter utförd tillsyn. Dessa verksamheter har en mer sporadisk tillsyn eller är svåra att på förhand bedöma hur mycket tid som behövs, det varierar för mycket mellan kontrollerna.

Jämförelse nuvarande taxa

Eftersom taxorna har olika uppbyggnad så är det svårt att göra en regelmässig jämförelse. Men vid den genomgång som kontoret har gjort av tidsfaktorerna kan konstateras att SKR:s och MSL:s förslag har högre förslag till faktorer än vad kontoret kan motivera.

Typ av verksamhet	Taxa idag timmar	Ny taxa timmar
Snöupplag	9	Timavgift
Allmänna spillvattennätet	8	9
Allmänna dagvattennätet	8	9
Återvinningsstation	Timavgift	Timavgift
Tandläkare	2	Timavgift
Mindre bilverkstäder utan tvätt	2	3
Kemtvättar	6	6
Stor bensinstation ex. Circle K	15	12
Liten bensinstation ex Ingo	6	6
Ridskola	2	3
Ansökan kompostering	Timavgift	0

Jämförelse tider för några verksamhetstyper, dagens taxa och den nya taxan, modell och taxekonstruktion skiljer sig åt.

Dessa har därför sänkts och i vissa fall såsom tandläkare föreslås ändring från fast årlig avgift till timbaserad, det vill säga avgiften kommer efter tillsynsbesöket. Den genomsnittliga tidsåtgången är fem till sju timmar vart tredje år. Istället för att som idag betala en årlig avgift om två timmar kommer avgiften efterdebiteras när tillsyn gjorts. Nackdelen med timdebitering är att den blir något högre i jämförelse med fasta årliga

Carl-Johan Bernelid

avgifter då administrativa delar såsom fakturering debiteras.

Ytterligare en ändring i förslaget är att kompostanmälan föreslås bli kostnadsfri. Förslaget är sprunget ur kommunens Miljö- och klimatprogram samt avfallsplanen och syftar till att öka kompostering. I dagens taxa är det en timavgift och handläggningen är runt en timma.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

Carl Johan Bernelid
Miljöchef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande. Förslag till ny taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn enligt miljöbalken
2. Taxebestämmelserna
3. Taxebilaga 1: Avgifter för prövning och tillsyn enligt inom miljöbalkens område
4. Taxebilaga 2: Fasta årliga avgifter för tillsyn inom miljöbalkens område (förskott)
5. Taxebilaga 3: Timavgifter för tillsyn inom miljöbalkens område (efterskott)

Expedieras
Kommunstyrelsen